

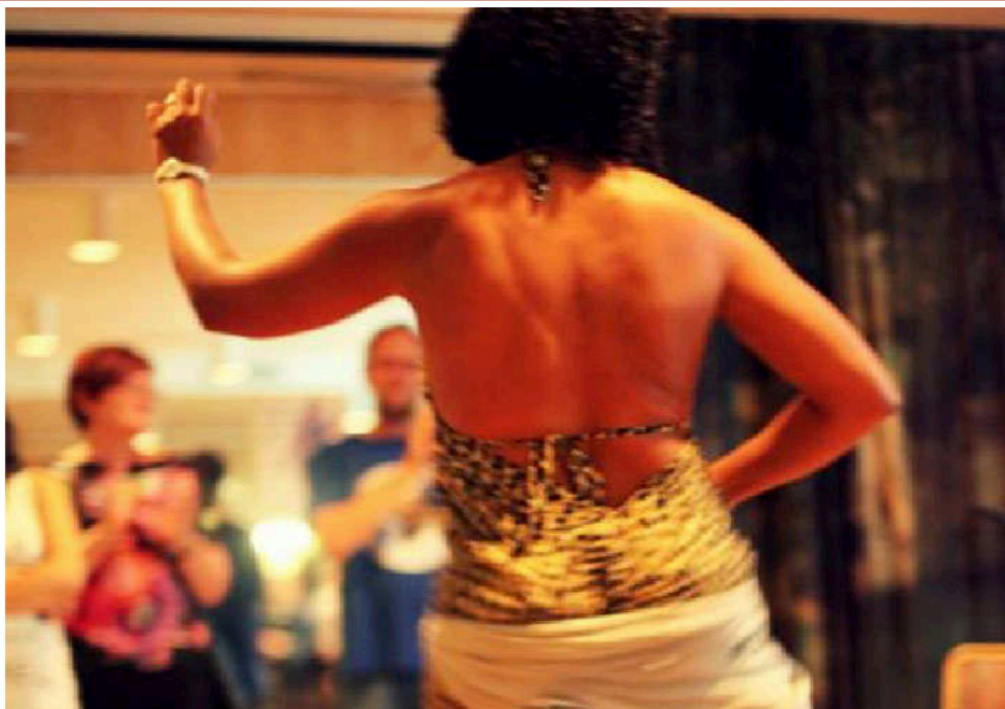

Kap Verde Nytt

medlemstidning för
Vänskapsföreningen

Amigos de Cabo Verde

Nummer 2/ 2014 Årgång 24

6 september blir det fest och årsmöte i Pumpan med ett späckat program, som innehåller såväl dansuppvisning som filmvisning och fotoutställning. Filmen *Sandgrains* och fotografen *Mats Alfredsson* presenteras utförligt.

Novos Amigos i Mindelo får årets projektstöd på drygt 10 000 kronor.

Värmländska förskolor både i Hammarö och Grums har ordnat aktiviteter för att stödja Mini Black och den närbelägna förskolan i Achadinha.

Migrationen på Kap Verde har studerats av forkarna *Lisa Åkesson* och *Marita Eastmond*. Deras forskning och boken de tillsammans skrivit presenteras i tidningen.

Brev från Black Panthers

Nyligen fick vi ett tackbrev från Black Panthers som vi återger i översättning. Med brevet följde en rad fotografier, bland annat detta.

Kära vänner och kompanjoner.

Vi har nöjet att skicka några foton att visa givarna till utrustningen, som vi tog emot vid ert senaste besök. Vi skickar också bilder från måltiden, där barnen från vårt daghem lärde känna barnen från daghemmet Esperança (Hoppet) i Achadinha. Festen gav upphov till många leenden i våra barns ansikten.

Vi kan inte finna ord att uttrycka den djupa tacksamhet vi känner för allt er förening gjort och fortsätter att göra för de grupper i vårt samhälle som behöver allt stöd.

Som man kan se på bilderna på våra pojk- och damfotbollslag är alla glada över utrustningen vi tagit emot. Vi fortsätter att sträva efter att förtjäna ert förtroende och är mycket medvetna om era outtröttliga ansträngningar för att hjälpa oss med nya partners.

Våra små fotbollsspelare och vårt damlag, som i år blivit regionala mästare ser fram emot att en dag få privilegiet att representera märket på de klubbar som bidragit med deras utrustning och drömmer om att en dag få dessa klubbar som fadder. Vårt stora tack till alla dem som hjälper oss och särskilt till Sylvia, Stjärnhimlens förskola och våra sponsorer.

Med våra varmaste känslor av djup tacksamhet och högaktning.

Alcides Edgar Amarante, tyrelseordförande

Grums stöder Mini Black

För ett tag sedan tog Anita Ericsson på fritidshemmet Ugglan, Södra skolan i Grums kontakt med vår projektansvariga Sylvia Hermansson. Hon hade semestrat på Boa Vista och gjort ett projekt på sin skola med stöd till barn på Kap Verde. Barnen på Ugglan, som går i åk 2, hade haft en loppis och förmedlat vinsten, 1500 kronor via oss.

Detta gav sådant genomslag att hon ville fortsätta och hon bad därför Sylvia att komma till fritids för att berätta om Kap Verde och Mini Black. När Sylvia var där i början av juni var barnen redan i full gång med att få ihop mera pengar.

Anita hade lärt barnen en dans från Boa Vista, som de inledde besöket med att dansa. Hon hade köpt handukar som barnen tryckt med färg för att sälja till sina föräldrar för 20:- och de hade gjort en tavla som lottades ut.

Barnen fick se bilder från Kap Verde och Mini Black och hade massor av frågor - finns det farliga djur på Kap Verde, vilka fiskar finns i havet, vilken mat äter man. En kille fick bekräftat att de 20:- som hans pappa betalat för hans handduk säkert skulle komma till barnen på bilderna. Besöket avslutades med att barnen fick gå fram i grupper för att titta på konsthantverk och leksaker från Kap Verde. Speciellt imponerade en motorcykel, gjord av gamla konservburkar.

Ny basar i Hammarö

Stjärnhimlens förskola har ordnat ännu en basar till stöd för Mini Black och även förskolan i Achadinha, som också ligger i Praia. Den här gången blev överskottet 7000 kronor. Fantastiskt! Alla föräldrar var där och de köpte verk av sina barn - teckningar, tavlor i trolldag, armband mm. Förutom konstverken såldes korv och bröd, kaffe, saft och kaka, som många föräldrar och även pedagogerna bidragit med.

Under dagen visades bilder från personalens resa till Kap Verde och man spelade kapverdisk musik och provsmakade kapverdiska drycker. Det var sång på gården och det blev en härlig eftermiddag med fint väder och glada människor.

Projektfonden 2014 Husgeråd i Mindelo

I år kom tre ansökningar om medel från Projektfonden. Vår ambition är att ge ett konkret och avgränsat stöd till projekt, där detta kan göra en synlig skillnad. Bland stora, ambitiösa projekt, idéer och behov blir det som vi kan bidra med ofta bara en droppe i havet.

Årets stöd gick till föreningen "Novos Amigos", ACNA i Mindelo. Det är en icke-statlig, ej kommersiell organisation, en av medlemmarna i Kap Verdes plattform för NGOs. Den grundades 1990 och arbetar socialt i utsatta områden som Fernando Po, Ribeira da Craquinha, Horta Seca.

2001 byggdes ett center (*Centro de Desenvolvimento Juvenil e Social*) med stöd från det nationella programmet för bekämpande av fattigdom och från fransk och tysk Kooperation. Samarbetet har fortsatt med inhemska partners som lokala sociala myndigheter, Ungdoms- och Skolministerierna, programmet för bekämpande av fattigdom, ICCA (statligt institut för barn och ungdom) och inte minst med boende i området.

Centret tar dagligen emot ca 400 barn, 3-8 år i ett daghem, där man ger socialt stöd, pedagogik och måltider. Ungdomar får också stöd, fritidsaktiviteter och ute i samhället arbetar man med sociala frågor och även mer konkret med t.ex. avlopp.

I år har ACNA sjösat ett omfattande program "Proteção da Pequena Infância e Desenvolvimento Social" för att utöka och förbättra sina aktiviteter. Personal ska anställas och centret byggas ut. Öppettiderna på förskolan ska utökas till 10 timmar för att underlätta för ensamma mödrar att hitta ett jobb. Det finns en ambition att ge stöd till barn och kvinnor utsatta för våld i hemmet.

Amigos del i detta är att med drygt 10000 kronor betala för tallrikar, glas, bestick, kokkärl till centret, pengar som vi redan betalat ut.

Välkommen till

Amigos de Cabo Verde's Årsfest

lördag 6 september 19.00-24.00
i Pumpan, Färggårdstorget 1
på Söder i Stockholm, T-Skanstull

Catchupa för 50:- och andra Kapverdiska specialiteter, dryck och drinkar kommer att kunna köpas i baren från kl 15.00

(OBS endast betalning i kontanter)

Som synes har vi i år ett ovanligt omfattande program, så vi hoppas på en ovanligt lyckad fest.

På nästa uppslag följer en presentation av filmen Sandgrains och dess bakgrund samt av Mats Alfredssons fotografier från Kap Verde.

15.00-16.00 ÅRSMÖTE

Formell genomgång. Som alltid önskar vi se så många medlemmar som möjligt. Välkomna!

16.00-16.30 PRESENTATION

Mats Alfredsson berättar om sina fotografier (bildvisning) och resor till Kap Verde.

16.30-17.00 FILMINTRO

Regissören Gabriel Manrique ger en introduktion till filmen Sandgrains.

17.00-18.00 FILMVISNING

Visning av Sandgrains.

19.00-24.00 FEST!

Festen drar igång med en kapverdisk dansuppvisning. Sedan blir det dans till bandet Comboio och DJ Lusinho.

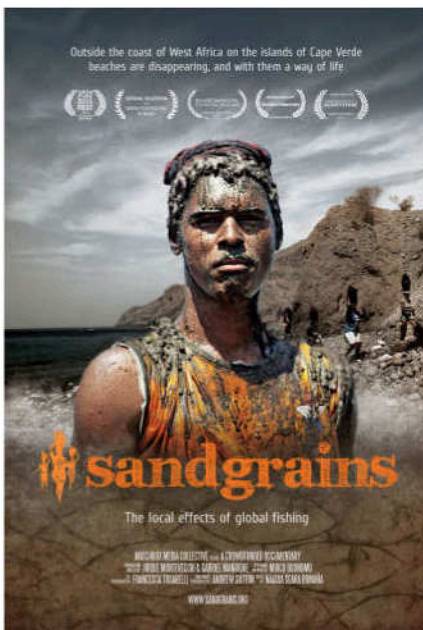
Festen kostar 100:- vid föranmälan genom inbetalning på Amigos plusgiro 92 12 38-2 (skriv ditt namn + ev. antal medföljande barn; barn upp till 15 år fritt inträde).

Vid dörren kostar festen 150:-.

Hjärtligt välkomna önskar styrelsen

Sandgrains

en film om Kap Verdes utrotningshotade fiske

Som ung pojke lämnade Zé sin fiskeby i Kap Verde för ett bättre liv i Sverige. Han bosatte sig i Göteborg och blev så småningom en framgångsrik fotbollsspelare i IFK Göteborg. Efter många år återvänder han till Kap Verde och såg sin by helt förändrad.

Stranden där han en gång spelat fotboll var försvunnen. Där grävde hans familj och de andra byborna nu upp all sand för att sälja för tillverkning av billig betong. Fisket ger inte längre tillräckligt med mat på bordet.

Så är inledningen till dokumentärfilmen **Sandgrains**, som jag såg för inte så länge sedan. Den gjorde ett starkt intryck på mig med sin nästan surrealistiska skildring av de utfattiga fiskarnas skövling av den sista sanden på den förr så fantastiska stranden.

Men filmen stannar inte där utan vidgar hela tiden perspektivet. Den beskriver hur de internationella fiskeflottorna bedriver ett ofattbart rovfiske efter Kap Verdes kuster och hur de lokala myndigheterna i varierande utsträckning och med växlande framgång kämpar för att kontrollera att regler och avtal följs. Till sist hamnar filmen i EU med en diskussion av hur fiskeavtalen ser ut och vilken kontroll unionen har på sin fiskeflotta. Det är en skrämmande skildring av det globala rovfisket och dess effekter på det lokala fisket. Och samtidigt är det en lysande skildring av det dagliga livet på den kapverdiska landsbygden.

Filmen är också ett intressant exempel på en annorlunda finansiering. En av filmens upphovsmän, dokumentärfilmaren Jordie Montevecchi säger:

- Efter flera års arbete med projektet beslöt vi att försöka med crowdfunding och crowdsourcing, gräsrotsfinansiering, som innebär att vår tänkta publik och alla som är intresserade av ämnet bidrar ekonomiskt till filmen. På det viset lyckades vi få in över 100 000:- kronor, vilket räckte till att skicka ett fullt arbetslag till Kap Verde för inspelningen. Nu håller vi på att betala den långa efterproduktionen på samma sätt. En stor fördel med denna form av finansiering är att vi får en återkoppling från våra givare och en bekräftelse om att vi är på rätt väg.

I anslutning till årsmötet i september kommer vi att visa filmen, som är ca en timme lång. Filmens regissör Gabriel Manrique kommer att ge en kort presentation och efter visningen diskutera filmen och svara på frågor. Han är även inbjuden att delta i festen som följer därpå.

Om du missar mötet, men ändå vill se filmen kan du göra det genom olika medier via filmens hemsida <http://sandgrains.org>.

Claes-Göran Åhrén

Bakgrund till filmen

Det traditionella kustnära fisket har av tradition gjort Kap Verdes kustsamhällen självförsörjande, men de har till följd av minskande fiskbestånd blivit alltmer beroende av utrikeshandel och bistånd. Särskilt hajpopulationen har rasat det senaste decenniet. En teori bakom försvinnandet av kustnära fisk, är att hajar tvingas in i den mindre fisken till kusten för att söka skydd. Utan hajar stannar de i öppet vatten och bli svårillgängliga.

På 90-talet kraschade fiskproduktion i EU och unionen söker sedan dess desperat fiskerättigheter globalt för att tillgodose sin efterfrågan. Kap Verdes geologi gynnar arter som tonfisk och särskilt hajar, vars fenor för många är en delikatess. Europeiska långrevsfartyg vill ha tillgång till dessa resurser och EU förhandlar fram fördrag med Kap Verdes regering vart femte år.

När avtalen löper ut försöker Kap Verde naturligtvis förhandla fram bättre villkor och det ett avtal som slöts förra året medförde klara förbättringar. Men ofta blandas denna typ av förhandlingar ihop med bistånd och har inslag av tvång och korruption.

2009 var EU:s totala fiskekvot 5 000 ton. Den rapporterade fångsten var det året 6 400 ton och 2011 hade den stigit till över 12 000 ton, huvudsakligen haj. Kap Verdes kustbevakning har små resurser att övervaka sitt territorium och fisket sker på företagens villkor. Överfiske är i princip legaliserat i avtalet och särskilda tillstånd ger EU:s långrevsfartyg att fiska haj för deras fenor.

Det globala fisket är ohållbart och extremt kortsiktigt. En kombination av kryphål, bidrag och vanskötsel av internationella organ gör det möjligt för fiskeföretagen att använda miljöförstörande och ofta olagliga metoder. De får i stort sett fria händer av sina regeringar och små länder som Kap Verde har mycket liten makt att stoppa den plundring som sker av deras resurser.

Sandgrains syftar till att åstadkomma en förändring i hur Europa fiskar utomlands och att nå ut med detta till en bredare publik.

Ofta slängs hajarna tillbaka i havet med avskurna fenor

Foton på årsmötet

- I slutet av sommaren är jag inbjuden av Amigos de Cabo Verde i Stockholm för att tala om mina erfarenheter från Kap Verde. Hur jag reste runt på sex av de nio befolkade öarna. Hur vi tog taxi upp till foten av vulkanen på ön Fogo. Det var där jag mötte den här lilla flickan. Hon hade just blivit badad av sina äldre syskon. Det var verkligen ett minnesvärt ögonblick. (Bilderna beskuren)

Mats Alfredssons foton från Kap Verde kommer att visas vid årsmötet och han kommer själv dit för att tala om sin resa och presentera bilderna.

Mats arbetar professionellt som gatu-fotograf och fångar händelser och tillfällen i stadens offentliga miljö. En avspiegling av gatulivets ständigt pågående förändring. De flesta av hans foton avbildar människor och han finner sina motiv på gatorna, i allmänna transportmedel som bussar och tåg. En populär bakgrund är sceneriet i städer som London, Chicago, Palermo, Berlin och många andra.

Du kan se hans bilder på länken <http://www.alfredsson.fotosidan.se/>.

I en rörlig värld behövs andra system

När man flyttat till ett nytt land drömmer man ofta om att återvända. Lösningen kan bli att variera boendet i de bågiga länderna under olika perioder. Lisa Åkesson och Marita Eastmond studerar det nya mönstret cirkulär migration.

Att människor flyttar över landsgränser, och gärna flera gånger, är inget nytt. Ett begrepp som lanserats på senare tid är cirkulär migration: människor flyttar inte bara från ett land till ett annat, utan även tillbaka till ursprungslandet – och sedan kanske till mottagarlandet igen.

Marita Eastmond och Lisa Åkesson, socialantropologer vid Institutionen för globala studier, Göteborgs universitet, undersöker den politik kring cirkulär migration som växer fram i EU och Sverige och jämför den med migranters egna erfarenheter. Bland annat tittar de på möjligheter och svårigheter för människor som väljer att flytta till hemlandet för att starta projekt eller affärsverksamhet. Marita Eastmond forskar sedan nästan 20 år om bosniska flyktingar i Sverige.

Lisa Åkessons forskningsfält Kap Verde är ett land som skapats till bruket av migrationsvågorna. Året före självständigheten från Portugal 1975 utvandrade hela sex procent av landets befolkning och man beräknar att det bor fler kapverdier utomlands än inom landets gränser.

Migration är ett så etablerat fenomen på Kap Verde att där redan finns en klar uppfattning om hur cykeln med ut- och återvandring bör gå till. Kapverdierna är med andra ord rutinerade cirkulärmigranter.

– Det finns ett slags generell inställning att man ska åka tidigt och vara borta 20-30 år, berättar hon. Under den tiden ska man regelbundet skicka hem pengar, men också ha hunnit bygga sig ett hus på Kap Verde. Man ska återvända med en pension så hög att man kan leva på den, alternativt ha kapital att investera i en affärsrörelse. Inte sällan lämnar man kvar sina barn med andra familjemedlemmar när man flyttar. Det betraktas inte som traumatiskt, utan snarare som en del av det vanliga familjemönstret. Och återvänder föräldrarna är det inte som par, utan individuellt. Få migrerar samtidigt som sin partner. Och att resa ut som ett par, klara av trettio år i ett nytt land och sedan återvända tillsammans ... Jag känner nog inte till ett enda fall!

Många länder saknar strukturella förutsättningar för att investera. Dessutom har människor som bott utomlands under lång tid inte nödvändigtvis en riktig uppfattning om hur de bäst stärker hemlandet eller vilken typ av behov som finns där.

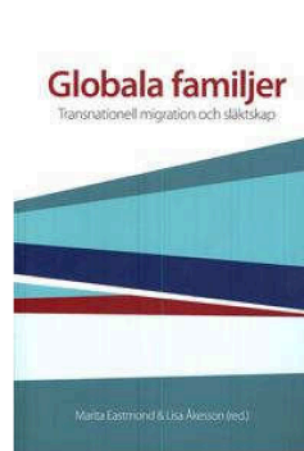
– Ofta blir det en överetablering inom vissa sektorer. På Kap Verde skaffar män taxi, startar livsmedelsaffär eller bar. Kvinnor importerar kläder till hemlandet och säljer. Ens enda förebild för företagande blir vad tidigare generationer gjort. Och då gör man förstås samma sak.

Båda forskarna menar att män och kvinnor lever transnationellt i lika hög grad, men att mannen i en del familjer har större dragning tillbaka om han upplever att han förlorar makt och auktoritet i Sverige. Kvinnan kan ha anpassat sig bättre och är mer tveksam till att återvända. I den yngre generationen sker snabba förändringar. Allt fler kvinnor investerar i hemländerna och får på så vis en helt annan status där. Via Facebook återknyter de lätt kontakter och skapar nätverk. Kreativa strategier utvecklas för att pendla utan att det upptäcks att man inte är på plats. Folk drar och tänjer i gränserna på den fria rörligheten.

– Förut uppfattades globalisering bara som dåligt för att det var likriktning. Nu tror jag att många har accepterat att det också innebär möjligheter, säger Lisa Åkesson.

Källa: Svenska Dagbladet 2011, Artikeln är avkortad.

Kapverdeaner i Sverige

Boken *"Globala familjer - Transnationell migration och släktskap"* är skriven 2007 av Lisa Åkesson och Marita Eastmond.

Ett antal etnografiska studier har sammanställts om migrerade familjer som bor i Sverige. Boken visar hur nära familjerelationer skapas, geografiska avstånd till trots.

Ett kapitel handlar om svenskakapverdeaner och bygger på intervjuer från 2005 av "andra generationen".

"De första migranterna från Kap Verde kom till Sverige i slutet av 1950-talet. De var bland de första utomeuropeiska invandrarna. Under 1960-70-talen fick de uppehållstillstånd som arbetskraftsinvandring. Sedan har anhöriginvandringen dominerat. Det bor ungefär 600 personer i Sverige som är födda i Kap Verde, till det kommer deras barn och barnbarn. De flesta är bosatta i Göteborg."

Massutvandring från Kap Verde har pågått i över hundra år och idag bor migranterna runt hela Atlanten. Globala familjeband och långdistanskontakter är sedan generationer tillbaka en del av vardagen. Många kapverdeaner beskriver sig som experter på kulturell anpassning. De har en historia av blandning och kreolisering."

"Den andra generationen" är mer heterogen än den första. Den etniska identifikationen varierar. Släktingar har i första hand en symbolisk och känslomässig betydelse för "den andra generationen". De viktigaste kommunikationsvägarna med släktingar på Kap Verde är telefon och chattande. För många symboliserar resor till Kap Verde något mycket väsentligt. "Den andra generationen" har börjat få barn. De ser återkommande besök hos släkten i Kap Verde som central för barnens fostran och utveckling.

Bristen på social samvaro i det svenska samhället är ett framträdande tema i många av intervjuerna. Det kontrasteras mot den gästfrihet, socialitet och värme som många menar finns i Kap Verde.

Gunilla Borgenvall

Du skrattar som man gör i Kap Verde

Bär med mig på din väg, så kommer jag hem till jul.

Gå inte.

Du packar dina väskor som man gör i Hollywood.

Gå inte.

Jag visste inte att du går som man gör i Antwerpen.

Det vet jag nu.

Du bär med dig dofter av lycka, inte av mig.

Det är inte lätt att tänka som man gör i Rotterdam, men du lyckas.

Det är lätt att stanna, men inte för dig.

Du skrattar som man gör i Kap Verde, när du ger dig av.

Fri vers av Anna Liljestrand

Bästa studenten fick stöd från Göteborg

2008 tog *Instituto das Comunidades* (numera Ministério das Comunidades) initiativ till att hjälpa studiebegåvade kapverdianer på São Tomé att läsa vidare. Tanken var att emigranter på andra håll i världen skulle ge ekonomiskt stöd.

En grupp kapverdianer i Göteborg har gett uppbackning till *Ridegil Carvalho Tavares*, som nu har tagit examen som den bästa studenten i juridik på universitetet Lusiada, São Tomé. Det betyder att han får stipendium för att studera vidare i Lissabon och som pris kan ta med sig en dator.

A Semanas nätupplaga

De rosa langusterna exporteras till olika delar av Europa, bland annat är de väldigt uppskattade på franska Rivieran och i Portugal. Jag importerar langusterna färska direkt från Kap Verde under fiskesäsongen december -juni.

Nås på tel 076 015 04 70.

Luis Santos

Langustgryta

Suada de lagosta

Denna art av langustiner kallas för "pink lobsters" och de lever på ca 400 m djup, därav den starkt röd-rosa färgen. De lever i Kap Verdes vatten, men även längs med Mauretaniens och Senegals kuster. Dock är de större exemplar man finner där sällan större än 800 gr, medan det på Kap Verde inte sällan fiskas exemplar som väger upp till 3,5 kg. Anledningen till detta torde vara att fisket på Kap Verde är väldigt väl reglerat vilket ger stammen en bra möjlighet att föröka sig och växa sig stora.

Recept 10-12 pers:

- 2 Languster (å 2 kg)
- 6 burkar finkrossade tomater
- 4 stora gula lökar
- 2 vitlökar
- 3 tsk svartpeppar
- ¼ flaska vitt vin
- 2 stora citroner
- 1 kg tärnad potatis
- Hummerfond
- Olivolja

Dela upp humrarna i bitar med mycket väl slipad kniv. (Glöm inte att ta bort ändtarmen).

Fräs finhackad lök och vitlök i olivolja i en stor kastrull på svag värme tills löken blir gul. Tillsätt hummer och vin och hummerfond, låt koka i ca 10 min. Tillsätt krossad tomat, citron, potatis.

Låt "suadan" koka på svag värme i 40 minuter.

Om man vill göra i ordning grytan några timmar innan den ska serveras; häll på 5 dl vatten på grytan så att den blir fint krämig.

Vänskapsföreningen

Amigos de Cabo Verde

www.caboverde.se

<https://www.facebook.com/groups/AmigosdeCaboVerde/>

Ordförande:

Leontina Barreto, Broddgatan 3
169 69 Solna, tel 070-260 87 57

Redaktörer:

Claes-Göran Ahrén, tel 0340-654424

Övrig styrelse:

Wiveca Roos Arbéus, sekr.
Claes-Göran Ahrén, kassör
Sylvia Hermansson, fadderprojekt
Ragnar Ottosson, projektfond
Alicia Borges-Månsson
Miguel Pinto
Veri Bethér
Astrid Jansen
Luis Santos
Jonathan Howard

Medlemsavgift:

150:- kr, familj 200:-

Plusgiro:

92 12 38-2